

COVID-19 HATÁSFELMÉRÉS A FITNESZ SZEKTORBAN

KUTATÁSI ANYAG KIVONAT

Kutatás vezetői:

Dr. Zopcsák László PhD

Dajka-Szederkényi Kornélia, PhD hallgató

A kutatás rövid bemutatása

COVID-19 első és második hulláma új kihívások elé állította a fitness iparágat világszerte. Ugyanakkor már a járványt megelőzően 2017-ben készült és 2020. augusztusában publikált Eurostat¹ tanulmányban is újbóli megerősítést nyert, hogy **az EU-ban, Magyarországon haltak meg legtöbben, megelőzhető betegségek következtében.** Olyan körökben, amelyeket egészséges életmóddal, fizikai aktivitással meg lehetne előzni, és amelyek a fitness edzői tevékenységgel nagymértékben csökkenthetőek! Nem kérdés tehát, hogy a fitness szakemberek rendkívül értékes szerepet töltenek be a prevencióban, különösen ebben a pandémiás időszakban, ahol az immunrendszer erősítése kiváltképp fontos lenne!

A hazai fitness- és egészségfejlesztési szektor hatalmas potenciállal bír az állampolgárok fizikális, mentális és szociális jóllétének megőrzése szempontjából a COVID-19 koronavírus okozta járványügyi helyzet alatt is. A tavaszi és a legutóbbi, 2020. november 11-én hatályba lépett korlátozó rendelkezések, fitness-edzőtermek bezárásai következtében **vendégoldalról ellehetetlenült a rendszeres és szakértő által irányított fizikai aktivitás, edzői oldalról pedig sokak helyzete bizonytalanná vált, a megélhetése veszélybe került.** A korlátozó rendelkezések értelmezése bizonytalanságot szült és számos kérdést vetett fel a fitness szektorban.

Az iparági előzetes informális felméréseink és anekdotikus források egyértelműen azt mutatják, hogy a szektor vállalkozásai csődközeli állapotba kerültek, kilátástalan hangulat és bizonytalan jövőkép jellemzi az érintett vállalkozásokat, valamint a közel 30 000 munkavállalót, akik egzisztenciális létbizonytalanságba kerültek.

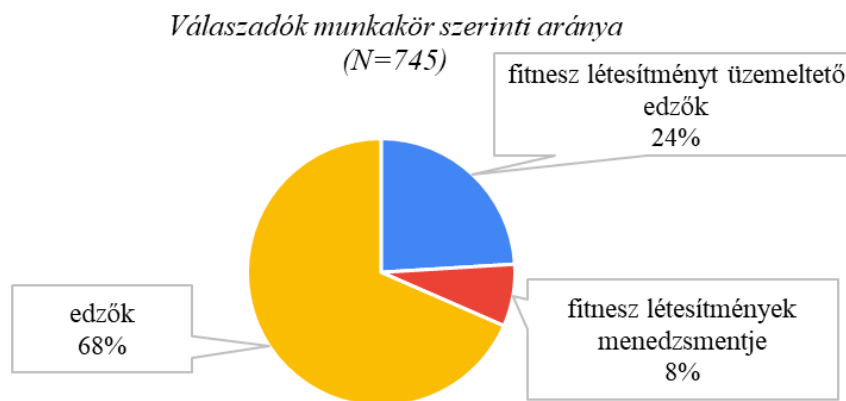
Jelen kutatással az volt a célunk, hogy átfogóan felmérjük, a COVID-19 első hulláma alatt hozott tavaszi korlátozó intézkedéseknek, és a fitness-termek bezárására vonatkozó, a Magyar Közlöny 2020. november 10-i számában megjelent 484/2020 (XI.10) Korm. rendeletnek a hatásait a fitness-, egészségfejlesztési szektorra és az itt dolgozó szakemberekre. Az *ágazat meghatározó szereplőjeként az IWI Nemzetközi Fitnessiskola magára vállalta, hogy átfogóan felméri és összesíti a szakma szereplőinek kérdéseit, javaslatait.*

További törekvésünk, hogy a koronavírus terjedése miatti veszélyhelyzetből fakadó problémákat beazonosítsuk, kárenyhítésre vonatkozó konkrét javaslatokat, ajánlásokat fogalmazzunk meg, amelyeket eljuttatunk az illetékeseknek, köztük a sportért felelős államtitkárnak, Magyarország Kormányának, a Magyar Szabadidősport Szövetségnek, annak érdekében, hogy részesítsék figyelemben és támogassák az ágazatunkban dolgozókat.

Felmérésünk egészen úttörőnek számít abból a szempontból, hogy a magyarországi fitness szektor szerkezetét és a COVID-19 miatti korlátozó intézkedések szektoriális hatásait eddig még nem vizsgálták ezt megelőzően. Kutatásunk éppen ezért nem reprezentatív, primer kutatás. Kérdőívünk 2020. november 22-28. között fogadta a válaszokat. Ezalatt összesen 759 db válasz-úrlapot rögzített a rendszer. Ebből 745 db kiértékelhető válasz-úrlap maradt.

A felmérés egyik lényeges eredménye az, hogy képet kaphattunk a fitness szakmáról. Az eredményeknek köszönhetően megismertük az azonosított három célcsoportot leíró jellemzőket: az edzőként dolgozó fitness szakemberek (1), gyakorló fitness szakemberek, akik egyben létesítményt is birtokolnak vagy üzemeltetnek (2), valamint a fitness létesítmények menedzsmentjének tagjai (3).

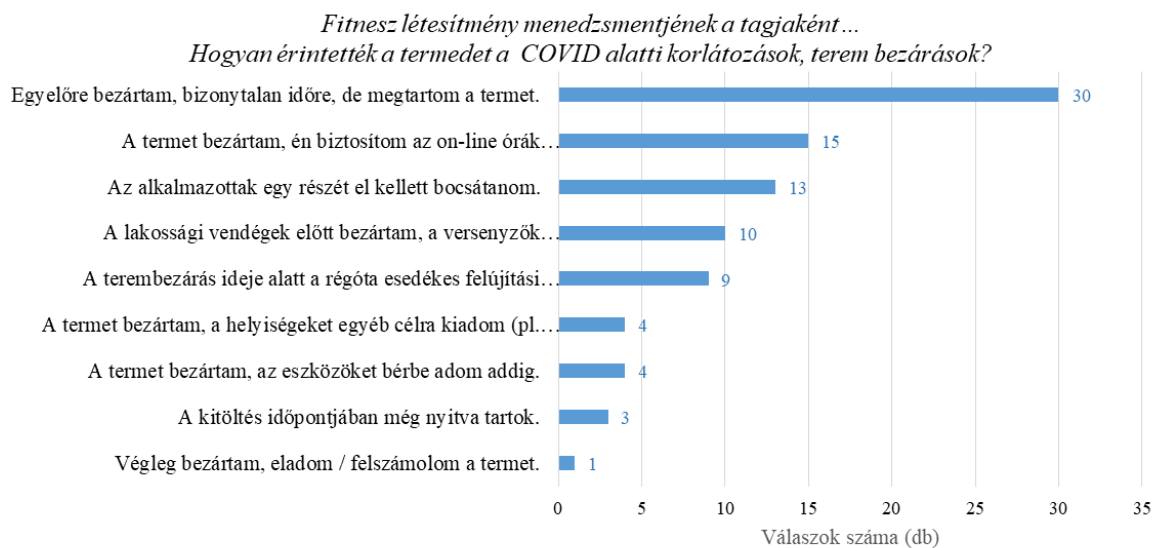
¹Halálozási ráta megelőzhető betegségek területén, 75 év alatti korosztály esetében, 2017 (Eurostat, 2020.08.14.) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200814-1>

Forrás: COVID-19 hatásvizsgálata a fitness szektorban,
szerkesztette: Dajka-Szederkényi Komélia, 2020.

A felmérés másik lényeges eredményeként képet kaptunk a COVID-19 járvány korlátozó intézkedéseinek hatásairól: Tevékenységben és anyagilag hogyan hatottak a szektorra a korlátozó intézkedések? Milyen kérdések foglalkoztatják a szereplőket? Milyen kormányzati intézkedések jelentenének érdemi segítséget a szektor számára?

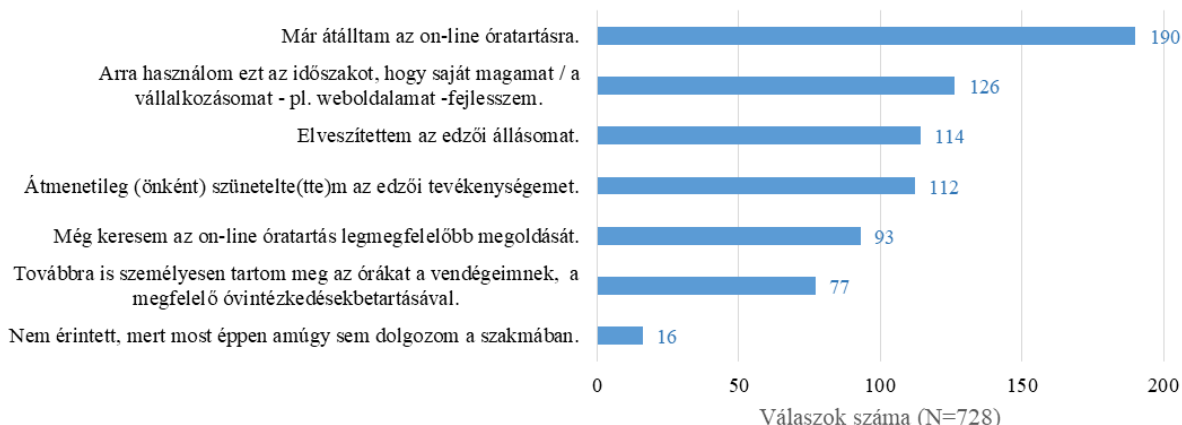
A hatások egyértelműek. A létesítmények döntő többsége bezárt, az alkalmazottaik egy részét kénytelenek voltak elbocsátani.

Forrás: COVID-19 hatásvizsgálata a fitness szektorban,
szerkesztette: Dajka-Szederkényi Komélia, 2020.

Az edzők jelentős hányada ugyan már átállt az online oktatásra, azonban még így is egységes az álláspont abban, hogy a **vendégek többségét (50-90%-át) elveszítették**, ami pedig az állásuk részleges vagy teljes elvesztését eredményezte.

Edzőként hogyan érintették a tevékenységüket a COVID alatti korlátozások?

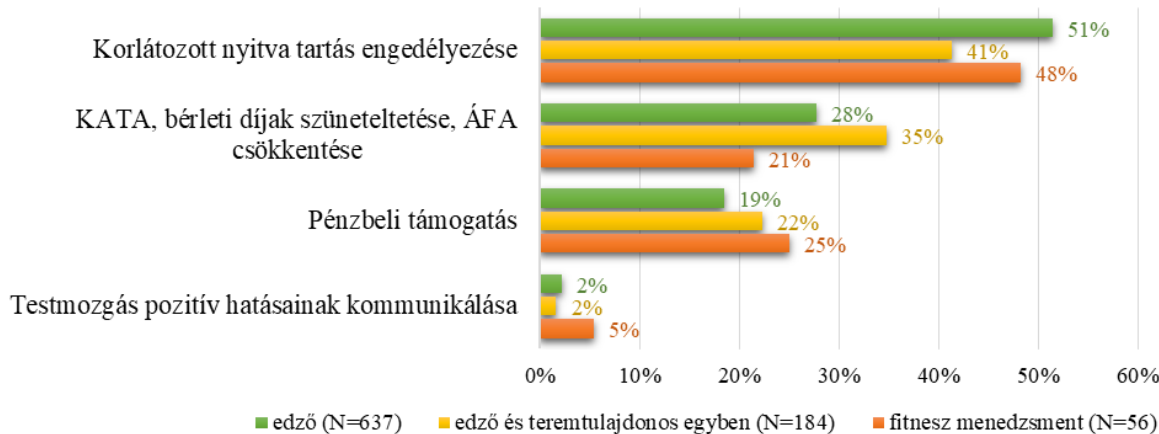

Forrás: COVID-19 hatásvizsgálata a fitness szektorban,
 szerkesztette: Dajka-Szederkényi Kornélia, 2020.

Mindegyik szereplőre igaz, hogy keresik az alternatív módjait a túlélésnek és a működési költségek előteremtésének.

Abszolút egyetértés mutatkozik a szakmai szereplői között abban, hogy milyen intézkedéseket remélnék a döntéshozóktól. Gyakorlatilag csak a prioritások sorrendjében mutatkozik némi különbség.

Célcsoportok prioritása az egyes kulcsterületeken

Forrás: COVID-19 hatásvizsgálata a fitness szektorban,
 szerkesztette: Dajka-Szederkényi Kornélia, 2020.

Fitnesz szakemberek oldaláról remélt, javasolt intézkedések

A kapott visszajelzésekből 5 nagy témakör bontakozott ki az edzői válaszok alapján.

1. Edzőtermek legalább korlátozott visszanyitása (328 válasz)
2. KATA, (bérleti díjak szüneteltetése), ÁFA csökkentése (177 válasz)
3. Pénzbeli támogatás (118 válasz)
4. Testmozgás /edzőtermi mozgás kommunikációs támogatása (14 válasz)
5. Egyéb érdemi javaslatok (37 válasz)

1. Edzőtermek legalább korlátozott visszanyitása

Az első pont kiemelkedően sok szavazatot kapott, ami világosan tükrözi, hogy elsősorban nem támogatást, hanem **munkalehetőség megteremtését várják az edzők**, azaz akár megszorítások mellett is, az edzőtermek azonnali megnyitásának lehetőségét. Értetlenül állnak az edzők az egy-két fős személyi edzések, a kis létszámú órák kizárása előtt, ahogy érthetetlen a szabadtéri sportlehetőségek (pl. korcsolya) ellehetetlenítése is. Több válaszadó fejezte ki bizonytalanságát, hogy vajon a mozgáshiány egészségügyi, valamint mentális vonzatai a teljes rekreációs sportközösség vonatkozásában mekkora lesz.

Korlátozás tekintetében **számos ötlet** született, a teljesség igénye nélkül:

- létszám korlát, néhány fős látogatási korlát, alapterület alapú létszám meghatározás,
- edzés előtti gyorseszteszt/lázmérés,
- sávos teremlátogatás,
- zárt kapus edzések meglévő / fix ügyfélkörnek,
- applikációs terem telítettség ellenőrzési lehetőség,
- extra takarító szolgálat, folyamatos fertőtlenítés.

2. KATA, (bérleti díjak szüneteltetése), ÁFA csökkentése

Az edzők jelentős hányadának az óra, illetve személyi edzés, amatőr egyesületi működés jelentette a megélhetést. Teljes bevételkiesés mellett azonban fizetni kell a termek – sok esetben akár milliós – bérleti díjait, emellett a **járadékokat**, melyek **elengedését kérik** a termek visszanyitásáig. A válaszadók jellemzően KATA adózók.

3. Pénzbeli támogatás

A pénzbeli támogatásokra vonatkozó válaszok már szerteágazóbbak.

- kieső bér különböző százalékban történő folyamatos folyósításától,
- a hirtelen digitális átállással járó kiadások teljes, vagy részleges támogatásáig.
- szektorális mentőcsomag,
- egyszeri támogatás igénye is felmerül,
- vállalkozási újraindítási segélyre,
- pályázatra vonatkozó javaslatok.

4. Testmozgás /edzőtermi mozgás kommunikációs támogatása

A testmozgás egészségmegőrző, civilizációs betegségek elleni, immunerősítő hatásainak kiemelése, nem kizárólag a labdarúgás támogatása és elismerése. *Az edzőtermek sok esetben az egészségügyet – is – tehermentesítik munkájukkal, ennek elismerése és kihangsúlyozása különösen fontos lenne.*

5. Egyéb érdemi javaslatok

Az egyéb javaslatok oszlopba azok a hozzászólások kerültek, amik egyéb, részben a pandémiás helyzettől független, de a szakma számára fontos témaköröket említenek.

COVID helyzethez kapcsolódó javaslatok:

- A szakma online oktatásra való – részleges - átállásának támogatása. Internet, információ-technológiai, eszközök, zeneipari licenzek, tornaszerek vásárlásához akár egyösszegű, akár egyéb pályázati rendszerben.
- Edzőtermek fertőtlenítő szerekkel, gyorstesztekekkel történő támogatása.
- Pályázat kiírása az edzőtermek buborékos jellegű szeparálásának lehetőségére, magyar KKV szektor felé.

Egyéb javaslatok:

- Csoportos edzői kötelező minimum óradíjak megállapítása – végzettségtől függően, mintegy minimálbér jelleggel.
- Edzői végzettségek ellenőrzése, illetve komolyabban vétele, edzői továbbképzési lehetőségek, rendszer kiépítése.
- Fitnessz szektorral történő szakmai párbeszéd kezdeményezése.

Fitnessz létesítmények menedzsmentjének oldaláról remélt, javasolt intézkedések

A megfogalmazott elvárásokból egyértelműen kitűnik, hogy mind a fitnessz létesítmények menedzsmentjét, mind pedig a saját termet fenntartó, üzemeltető edzőket ugyanazok a kérdések foglalkoztatják, hiszen a vészhelyzeti korlátozások jelentősen, akár végzetesen is érintik őket. Gyakorlatilag csak a kérdések prioritási rendje különbözik a két célcsoport esetében. *Még a fitnessz menedzsment számára a bértámogatás, pénztámogatás lenne az elsődleges, addig az egyéni vállalkozók számára az adóterhek csökkentése vagy eltörlése lenne kulcsfontosságú.*

Az edzőtermek bezárásával ezek a csoportok az éttermekhez, szállásadókhöz hasonlóan elvesztették bevételforrásukat, ugyanakkor adóterhek, üzemeltetési költségek továbbra is terhelik őket. Válaszaikban ugyanaz a négy fő kategória figyelhető meg, mint az edzők esetében:

1. A korlátozott nyitva tartás engedélyezése

A fitness menedzsment szemszögéből a bezárásoknak többszörös következménye van. Az elmaradó bevételek mellett a vendégek, és a dolgozók elvándorlásával is kell számolniuk. Ezen felül, mivel a vendégek bérletei befagyasztásra kerültek záraskor, az esetleges nyitás esetén **a hatások még hónapokig érződni fognak.**

Viszont, mivel számukra is a túlélés most a legfontosabb, leginkább a folytonos, korlátozásokkal, biztonsági előírásokkal szabályozott nyitva tartást támogatnák. Erre nyugaton már rengeteg jó példa van. Konkrét intézkedésekkel a fitnessterem biztonságos közeggé tehető.

Az edzők által működtetett, kisebb termek, jellegük miatt alkalmasabbak a távolságtartó edzéstartás megvalósításához, így indokoltnak érzik a korlátozott nyitva tartást.

2. Adóterhek, üzemeltetési díjak rendeleti eltörlése

3. Pénzbeli támogatás

A válaszok alapján számukra jelentős lenne az adóterhek, üzemelési költségek rendeleti csökkentése, de mivel bevételhez nem jutnak ebben az időszakban, bértámogatás, egyéb pénzbeli támogatás nélkül veszélybe került a fennmaradásuk. Eszközeiket sok esetben hitel is terheli.

A bértámogatások mellett megoldásnak látnák azt is, ha támogatást kapnának az online edzéstartás bevezetéséhez, hogy ezzel is csökkenthető legyen az edzőteremben egyszerre tartózkodó vendégek száma.

4. A testmozgás immunrendszer erősítő hatásának pozitív kommunikációja iránti igény

Emellett igényük lenne a testmozgás pozitív hatásainak központi kommunikációjára is, hiszen mára már bizonyított tény, hogy sokkal veszélyeztetettebbek a lakosság inaktív csoportjai.

Együttműködési hajlandóság

A válaszadók 88,32%-a (N=658) nem volt tagja a felmérés időpontjában semmilyen szakmai szervezetnek. 93-96% az 'igen' és a 'talán' válaszok együttes aránya alapján **abszolút nyitott, szívesen csatlakoznának** egy szakmai szervezethez. A fitness létesítmények menedzsmentje csatlakozna a legkevésbé szívesen egy szervezethez, vélhetően a tartózkodásuk mögött korábbi rossz tapasztalatok, csalódások állhatnak.

Jól látszik, hogy **elsődleges prioritása van „Elsőként értesülni a szakmát érintő legfontosabb hírekről, pl. jogszabályi változásokról”**. A COVID helyzet miatt, ahogy arra számítani is lehetett, **a legtöbben most egy erős, egységes érdekképviseleti kiállást várnának** egy szervezettől.

Összegzés:

A szektort foglalkoztató kérdések körébe tartoznak az állami segítségnyújtás, a létbizonytalanság, a közegészségügyi kérdések, a szektorális érdekképviselés, a működési környezet bizonytalansága és az egzisztenciális kérdések. Úgy látják, hogy nem pusztán edzőtermek fognak megszűnni és edzők válnak pályaelhagyókká, hanem a lakosság is jelentős károkat szenved anyagilag is. Emiatt sok edző aggódik lesz-e fizetőképes ügyfélköre, illetve szintén kérdéses, hogy a hónapok során a mozgástól elszokott vendégkör visszacsábítható-e és ha igen, mennyi idő alatt.

Az alábbi főbb javaslatok körvonalazódtak számunkra a kutatásban kapott válaszok mentén:

- 1. Edzőtermek legalább korlátozott visszanyitása**
- 2. KATA, (bérleti díjak szüneteltetése), ÁFA csökkentése**
- 3. Adóterhek, üzemeltetési díjak rendeleti eltörlése**
- 4. Pénzbeli támogatás**
- 5. Testmozgás /edzőtermi mozgás kommunikációs támogatása**
- 6. Egyéb érdemi javaslatok**
 - A szakma online oktatásra való – részleges - átállásának támogatása
 - Edzőtermek fertőtlenítő szerekkel, gyorsteszttekkel történő támogatása
 - Pályázat kiírása az edzőtermek buborékos jellegű szeparálásának lehetőségére, magyar KKV szektor felé
 - Csoportos edzői kötelező minimum óradíjak megállapítása
 - Edzői végzettségek ellenőrzése
 - Fitnessz szektorral történő szakmai párbeszéd kezdeményezése
- 7. A testmozgás immunrendszer erősítő hatásának pozitív kommunikációja**
- 8. Erős, egységes érdekképviselési kiállítás egy szervezettől**

Szándékaink szerint a kérdőívől nyert eredmények a Sportért Felelős Államtitkárságnak, Magyarország Kormányának, a Magyar Szabadidősport Szövetségnek is segítenek abban, hogy a koronavírus terjedése miatti veszélyhelyzetből fakadó *problémák beazonosításával, a kárenyhítésre vonatkozó konkrét javaslatok* figyelembevételével támogatásban részesítsék a fitness-egészségfejlesztési ágazatban dolgozókat.

Reményünket fejezzük ki, hogy a kérdőív eredményeiből levont tanulságok alapján a szektorban működő civil szervezetek, for-profit cégek, és az egyéni vállalkozóként, vagy alkalmazottként dolgozó fitness szakemberek is sokat tehetnek a szektor stabilitásáért.

A részletes, 50 oldal terjedelmű teljes tanulmányt kérés esetén örömmel az illetékes döntéshozók rendelkezésére bocsájítjuk.

Vác, 2020. december 10. csütörtök.

A kutatás lebonyolítóinak nevében Tisztelettel:

Dr. Zopcsák László
IWIREPs ügyvezető

Jelen kutatás és eredményei az IWI Project Kft. szellemi tulajdonát képezik, annak tartalma csak előzetes egyeztetés után publikálható.